

De leden van de commissie
Maatschappij en Middelen

Datum	Ons kenmerk	Collegebesluit	Behandeld door	Bijlage
10 maart 2026	1411747		P.N. Kokkes	

Onderwerp

Ontwikkelingen regionale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Geachte commissie,

De afgelopen periode is er in de media veel aandacht geweest voor de aanpak van femicide en voor het landelijke tekort aan vrouwenopvang. Met deze mededelingenbrief informeren wij u over de ontwikkelingen binnen de bredere aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio Noordoost Gelderland, en over de rol en verantwoordelijkheden van gemeenten daarin.

Huiselijk geweld komt veel voor

Huiselijk geweld is een ernstig en complex maatschappelijk probleem met grote impact op slachtoffers, gezinnen en de samenleving als geheel. De cijfers laten zien hoe omvangrijk en hardnekkig deze problematiek is:

- Jaarlijks worden in Nederland naar schatting 1,2 miljoen personen slachtoffer van een of meerdere vormen van huiselijk geweld.
- Gemiddeld groeien 119.000 kinderen per jaar op in een onveilige thuissituatie. Dat komt neer op ongeveer één kind per klas.
- Eén op de twintig ouderen van 65 jaar en ouder loopt risico op ouderenmishandeling.
- In Nederland overlijdt elke 8 dagen een vrouw als gevolg van femicide.

Contact

Markt 1, 8071 GJ Nunspeet

T (0341) 25 99 11

nunspeet.nl

Postbus 79, 8070 AB Nunspeet

E gemeente@nunspeet.nl

IBAN NL05 BNGH 0285 0135 21

- De politie ontvangt jaarlijks ruim 63.000 meldingen van huiselijk geweld. Dit betreft slechts een deel van het werkelijke aantal slachtoffers; door angst, schaamte en afhankelijkheid blijft veel geweld langdurig verborgen.

Onderzoek¹ toont aan dat huiselijk geweld sterk verschilt in ernst, aard, frequentie en duur.

Daarnaast blijkt dat de context, waarin huiselijk geweld plaatsvindt, ook divers is. Er kan sprake zijn van stress verhogende factoren, zoals verslaving, armoede of psychische problemen. Ook kan er sprake zijn van pedagogische onmacht, overbelasting of eigen (jeugd-) trauma's. De vormen van huiselijk geweld zijn divers. Zo kan er sprake zijn van psychisch, fysiek en/of seksueel geweld. Vormen zijn bijvoorbeeld kindermishandeling, partnergeweld, ouderenmishandeling, stalking, eengerelateerd geweld of zelfs fataal geweld (zoals femicide).

Deze diversiteit vraagt om gedegen kennis van alle vormen van geweld en om een doordachte visie op veiligheid en onveiligheid. Professionals moeten beschikken over de juiste gespreksvaardigheden en inzicht hebben in de dynamiek, onderliggende patronen, acute dreiging én risicofactoren op de langere termijn. Alleen dan kan passende hulp worden geboden aan kinderen, slachtoffers, plegers, ouders en hun sociale netwerk.

Gemeenten zijn aan zet

Gemeenten spelen een cruciale rol in de aanpak van huiselijk geweld. Iedere gemeente in Nederland is wettelijk verantwoordelijk voor deze aanpak. Deze verantwoordelijkheid vloeit voort uit onder andere de Wmo 2015, de Jeugdwet, de Wet tijdelijk huisverbod, de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en landelijke programma's zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Gemeenten hebben daarbij als kerntaken om huiselijk geweld:

- te voorkomen (preventie);
- zo vroeg mogelijk te signaleren (en bespreekbaar te maken);
- opvang en ondersteuning te bieden;
- de veiligheid van alle gezinsleden te borgen; en
- samenwerking te organiseren tussen de betrokken organisaties om duurzame veiligheid te realiseren.

Bij de aanpak van huiselijk geweld is een groot aantal partners betrokken, ieder vanuit de eigen expertise en wettelijke bevoegdheden. Denk hierbij aan de politie, het Openbaar Ministerie, de

¹ Verweij Jonker – Kwestie van een lange adem – Kan huiselijk geweld en kindermishandeling echt stoppen?
Publicatie 12.11.2020

reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming, maar ook aan partners zoals Veilig Thuis Noordoost Gelderland (advies- en meldpunt) en Moviera (vrouwenopvang) en Centrum Seksueel Geweld (CSG). Deze laatste drie partners worden door gemeenten gesubsidieerd vanuit de regionale aanpak huiselijk geweld.

Regionale samenwerking

Al meerdere jaren bundelen de gemeenten in de regio's Noord-Veluwe en Midden-IJssel/Oost-Veluwe hun krachten om gezamenlijk invulling te geven aan deze wettelijke verantwoordelijkheid. Dit doen wij vanuit de Regiovisie en Regionale uitvoeringsagenda Samen tegen huiselijk geweld 2024–2028. Deze regionale samenwerking zorgt voor meer samenhang in de aanpak van huiselijk geweld en draagt bij aan kwaliteitsverbetering van opvangvoorzieningen, advies- en meldpunt huiselijk geweld (Veilig Thuis) en ondersteuningsstructuren.

Toenemende aandacht, toenemende druk

Door (landelijke) campagnes en verbeterde signalering door wijkteams/lokale toegangen, scholen, welzijnsorganisaties, huisartsen, en vele andere professionele en vrijwilligersorganisaties weten slachtoffers de hulpverlening eerder te vinden.

In 2025 ontving Veilig Thuis NOG ruim 3.400 meldingen (13% meer dan in 2024) en ruim 8.238 advies- of ondersteuningsvragen (9% hoger dan in 2024). Dit is een doorgaande trend van de afgelopen jaren.

De vraag naar vrouwenopvang (Moviera) is in vijf jaar tijd verdubbeld, terwijl de capaciteit gelijk is gebleven. Dit heeft te maken met grotere instroom, maar ook problemen met doorstroom en uitstroom. Door de krapte op de woningmarkt verblijven cliënten vaak langer dan nodig in de opvang, wat de doorstroom belemmert. Daardoor moeten nieuwe slachtoffers soms noodgedwongen in hotels of vakantieparken worden ondergebracht. Dit is een onwenselijke situatie voor de veiligheid en de kwaliteit van de opvang. Tegelijkertijd zien we dat ook de aard en zwaarte van de casuïstiek is veranderd. Waar voorheen vaker sprake was van kortdurende opvang en stabilisatie, betreft het nu steeds vaker situaties met meervoudige en langdurige problematiek. Dit vraagt om intensievere begeleiding, meer maatwerk en langere trajecten, wat leidt tot hogere kosten per cliënt.

Bij het Centrum Seksueel Geweld (CSG) zien wij een zelfde trend, mede door de landelijke aandacht voor grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.

De DUVO is niet kostendekkend

De aanpak van huiselijk geweld wordt vanuit het Rijk op twee manieren gefinancierd. Enerzijds via de Doeluitkering Vrouwenopvang (DUVO). Deze wordt door het Rijk verstrekt aan centrumgemeenten. Anderzijds via de Algemene Uitkering. Deze wordt verstrekt aan alle gemeenten en bevat middelen voor onder andere Jeugd en Wmo. Hieruit wordt het (lokale) beleid rond de Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling gefinancierd en leveren gemeenten een lokale bijdrage aan Veilig Thuis NOG (die indirect bestemd is voor dekkend maken van de totale kosten in de regionale aanpak huiselijk geweld).

Centrumgemeente Apeldoorn ontvangt de DUVO voor de regio Noord-Veluwe en Midden-IJssel/Oost-Veluwe. Met deze middelen subsidiëren we gezamenlijke regionale activiteiten zoals Moviera (vrouwenopvang), Veilig Thuis NOG (advies- en meldpunt huiselijk geweld), het Centrum Seksueel Geweld (CSG) en geven we uitvoering aan de regiovisie. De centrumgemeente coördineert het beleid en de financiering.

De DUVO wordt niet geïndexeerd. Indexering van de DUVO vindt (sinds 2018) plaats via de Algemene Uitkering. Het Rijk staat op het standpunt dat de DUVO een bijdrage betreft en geen kostendekking biedt. Hoewel er landelijk extra middelen beschikbaar komen voor extra opvangplaatsen in de vrouwenopvang, beweegt het budget onvoldoende mee met de stijgende maatschappelijke urgentie en intensiteit van de zorg.

Vanaf 2024 was het voor het uitvoeren van de wettelijke taken vanuit Jeugdwet en Wmo 2015 en de kwaliteitsvereisten niet langer mogelijk de lokale bijdragen gelijk te houden. Deels kon dit worden opgevangen vanuit regionaal opgebouwde reserves en deels door de lokale bijdrage wat op te hogen. Voor 2027 wordt voorzien dat deze taken niet langer binnen de huidige financiële kaders kunnen worden uitgevoerd.

Om regionaal te kunnen blijven voldoen aan onze wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid is daarom een structurele aanvullende financiële bijdrage van gemeenten noodzakelijk, die breder is dan de huidige bijdrage aan Veilig Thuis alleen.

Communicatie en vervolg

Vanaf 2027 is het niet langer mogelijk om binnen de huidige financiële kaders de continuïteit van de aanpak te garanderen. Dit raakt niet alleen de regionale ambities maar ook de basale wettelijke taken. Om dit ook de komende jaren regionaal te kunnen blijven waarmaken, is naast inhoudelijke inzet en betrokkenheid ook een structurele financiële bijdrage van gemeenten noodzakelijk. Alleen zo kunnen wij blijven voldoen aan onze wettelijke verantwoordelijkheid en de continuïteit en kwaliteit van de aanpak borgen en inwoners (die vaak in een heel kwetsbare situatie verkeren) goed blijven helpen.

Regionaal zijn we momenteel hard aan de slag om tot overeenstemming te komen over de structurele aanvullende financiering om bestaande dienstverlening te kunnen blijven garanderen. Later in het jaar ontvangt de gemeenteraad een voorstel hierover.

Wethouder voor de commissie
Maatschappij en Middelen,

J. M. Elskamp